

NEDELJA

U SVETU NAFTE I GASA

ANALIZE, VESTI, STAVOVI

OKT 11, 2019 BR.415

Diskretni dijalog između Rijada i Teherana

Vreme za mir

Odluka Trampa da je ulazi u rat sa Iranom primorava Saudijsku Arabiju na dijalog sa Iranom

POSLEDNJA VEST: Iranski tanker u plamenu blizu saudijske obale

Irac preuzima kormilo BP-a

CEO Shell-a: Ko ne bude u klimatskoj borbi, nestaće sa scene

Naftne kompanije prilagodiće se usporavanju potrošnje - CEO Totala

Rosnjeft traži plaćanje nafte u evrima

Medvedev: Pomoći ćemo Kubi da osigura zalihe nafte

MOL kupuje udeo Chevrona u azerbejdžanskom mega polju?

Rick Perry pokušao da ubaci dva američka biznismena u UO Naftogaza

DOSIJE: Evropska komisija - Pregled evropskog tržišta gasa u prvoj polovini 2019.

БУДУЋНОСТ
НА ДЕЛУ

SADRŽAJ

NAFTA

Diskretni dijalog između Rijada i Teherana	OVDE
POSLEDNJA VEST: Iranski tanker u plamenu blizu saudijske obale	OVDE
Rosnjeft traži od trgovaca plaćanje nafte u evrima	OVDE
Irac Looney preuzima kormilo BP-a od Amerikanca Dudley-a.....	OVDE
Počela proizvodnja iz gigantskog norveškog offshore polja	OVDE
Medvedev: Pomoći ćemo Kubi da osigura zalihe nafte i naftnih derivata	OVDE
Naftne kompanije prilagodiće se usporavanju potrošnje - CEO Totala	OVDE
CEO Shell-a: Ko ne bude sarađivao u klimatskoj akciji, nestaće sa scene	OVDE
OMV blago smanjio proizvodnju i osetno uvećao rafinerijsku maržu u Q3 2019	OVDE
Norveški penzioni fond izlazi iz kanadskih naftnih peščara	OVDE
Aramco će do kraja meseca objaviti IPO prospekt – WSJ	OVDE
Ruski prihodi od izvoza dizela i benzina smanjeni za 15% do septembra	OVDE
MOL pregovara o kupovini udela u azerbejdžanskom mega polju	OVDE
Exxon razmatra prodaju poslova u britanskim vodama Severnog mora	OVDE
Rick Perry pokušao da ubaci dva američka biznismena u UO Naftogaza?	OVDE
Eni pokrenuo emisiju obveznica sa fiksnom stopom	OVDE
UNKS: Kretanje cene Brent nafte	OVDE

GAS

Evropska komisija: Pregled evropskog tržišta gasa u prvoj polovini 2019.	OVDE
Kineski CNPC izašao iz gasnog projekta u Iranu	OVDE
Katar pozvao majorse da mu pomognu u povećanju proizvodnje gasa	OVDE

REGION

Proizvodnja nafte u Hrvatskoj svake godine manja za 10%	OVDE
Bez promene na pumpama u BiH	OVDE
U Londonu je održana promocija dodele koncesija za istraživanje nafte u FBiH	OVDE
UNKS: Cene goriva u regionu	OVDE

NAFTA

Diskretan dijalog između Rijada i Teherana

NJUJORK - Saudijska Arabija i Iran ciljano otvaraju diplomatski put ka deeskalaciji tenzija, saznaje **New York Times** od "zvaničnika iz nekoliko zemalja uključenih u ove aktivnosti". List konstatuje da ovakav razvoj događaja "drastično smanjuje izgleda izbivanja vrelog rata" na Bliskom istoku.

Njujorški dnevnik ocenjuje da je odbijanje Trampove administracije da napadne Iran posle bombardovanja, 14. septembra, saudijske naftne privrede, dovelo do odmrzavanja, budući da je Rijad zaključio da ne može računati na Vašington u obračunu sa svojim glavnim protivnikom i suparnikom na Bliskom istoku.

NYT piše da su "zvaničnici Iraka i Pakistana rekli da je proteklih nedelja saudijski prestolonaslednik Mohamed bin Salman zatražio od čelnika te dve zemlje da razgovaraju sa svojim iranskim kolegama o deeskalaciji.

Američki predsjednik Trump razgovara sa saudijskim princom Mohamedom bin Salmanom tokom samita G-20 u Osaki, Japan, 28. juna 2019. FOTO: VOA

"Anti-iranski savez ne samo da propada, već se raspada", konstatovao je krajem prošle nedelje na **Twitteru** Martin Indyk, jedan od vodećih američkih eksperata za Bliski istok, ugledni saradnik Saveta za spoljnopoliitičke odnose SAD i bivši američki ambasador u Izraelu.

POSLEDNJA VEST: Iranski tanker u plamenu blizu saudijske obale

DŽEDA - Na iranskom naftnom tankeru u Crvenom moru kod obale Saudijske Arabije u petak pred zoru odjeknule su dve eksplozije, a stručnjaci veruju da je reč o "terorističkom napadu".

Eksplozije registrovane u razmaku od 20 minuta u 5 i 5: 20 am, izazvale su požar i izlivanje nafte sa tankera koji pripada Nacionalnoj iranskoj naftnoj kompaniji (NITC) i koji se nalazio stotinak kilometara od saudijskog lučkog grada Džeda.

NITC u prvom saopštenju navodi da je posada plovila na bezbednom mestu i da je tanker „verovatno pogođen projektilima“.

Rosnjeft traži od trgovaca plaćanje nafte u evrima

MOSKVA - Ruski državni naftni gigant Rosnjeft objavio je ovih dana ponudu za prodaju karga sirove nafte, tražeći od potencijalnih kupaca da plate pošiljku u evrima, samo nekoliko sedmica nakon što je to isto učinio za isporuke derivata nafte.

Kompanija želi da proda 100.000 tona sirove nafte Ural iz baltičke luke Primorsk, s isporukom krajem ovog meseca, navodi se u obaveštenju objavljenom prošle nedelje na njenoj web stranici. Zadana valuta za transakciju je evro. Od kraja avgusta Rosnjeft takođe traži plaćanje u evrima za tovare brodskog dizela i lož-ulja.

Okretanje Rosnjefta prema evru - iako je američki dolar tradicionalna valuta za naftne transakcije - događa se u vreme talasa američkih sankcija poslednjih meseci protiv entiteta u Rusiji, Iranu, Kini i Venecueli, primećuje **Bloomberg**.

DIZEL
G-DRIVE

MOĆNA TRANSFORMACIJA

POVEĆANA SNAGA MOTORA

POBOLJŠANE PERFORMANSE MOTORA

PROFESIONALNA ZAŠTITA SISTEMA ZA GORIVO

Irac Looney preuzima kormilo BP-a od Amerikanca Dudley-a

LONDON - Nakon 40-godišnje karijere u BP-u od čega preko devet godina kao izvršni direktor naftnog majorsa, Bob Dudley (64) će 4. februara 2020. saopštiti upravnom odboru rezultate kompanije u 2019. i povući će se u penziju 31. marta 2020. godine.

Upravni odbor je najavio da će Irac Bernard Looney (49) (foto dole), trenutno izvršni direktor za sektor istraživanja i proizvodnje, 5. februara iduće godine sesti u fotelju Dudley-a kao novi glavni izvršni direktor grupe, prenosi *Financial Times*.

Komentarišući najavu, predsednik BP-a Helge Lund istakao je da je Looney postavljen je za izvršnog direktora (upstream-a) u verovatno najizazovnije vreme u istoriji BP-a, rukovodeći oporavkom

kompanije od katastrofe izazvane eksplozijom platforme Deepwater Horizon u Meksičkom zalivu. Lund je dodao da je ovo logično vreme za promenu na kormilu kompanije „koja planira svoj tok kroz tranziciju energije.

OMV blago smanjio proizvodnju i osetno uvećao rafinerijsku maržu u Q3 2019

BEČ - Proizvodnja nafte i gasa austrijske energetske grupacije OMV blago se smanjila u trećem kvartalu (Q3 2019) zbog radova na održavanju u Rusiji.

Proizvodnja je pala na 480.000 barela ekvivalenta nafte na dan (boe/d) sa 490.000 (boe/d) u Q2 2019. Međutim, na godišnjem nivou proizvodnja je porasla za 18%. OMV u saopštenju objavljenom u sredu navodi da mu je ukupan godišnji cilj proizvodnja od blizu 500.000 boe/d.

Rafinerijska marža kompanije porasla je na 5,46 USD/bbl sa 3,18 USD u Q2 2019, čemu je pomogla veća potražnja za dizel i mlaznim gorivom u letnoj sezoni.

Počela proizvodnja iz gigantskog norveškog offshore polja

OSLO - Kompanija Equinor započela je proizvodnju na svom divovskom naftnom polju Johan Sverdrup u Severnom moru, najvećem offshore razvoju Norveške od 1980-ih, objavio je u subotu norveški naftni i gasni kolos.

Očekuje se da će prva faza razvoja polja kapaciteta 2,7 milijardi barela ekvivalenta nafte na leto 2020. dostići proizvodnju od 440.000 barela ekvivalenta nafte dnevno (boed), a u drugoj fazi, krajem 2022. vrh od 660.000 boed.

„Na vrhuncu će ovo polje davati oko trećine ukupne proizvodnje nafte u Norveškoj sa rekordno niskim emisijama“, rekao je Eldar Sætre, predsednik i izvršni direktor Equinor-a.

Equinor je ranije saopštio da očekuje novčani tok od operacija od oko 50 dolara za barel u 2020. godini, zasnovano na realnoj ceni nafte od 70 dolara za barel.

Finansijski direktor Equinorsa Lars Christian Bacher izjavio je za *Reuters* u septembru da je Sverdrup, sa očekivanim operativnim troškovima ispod 2 dolara za barel, "verovatno najbolji razvojni naftni projekat u svetu".

Equinor je rekao da očekuje da će polje proizvoditi narednih 50 godina. Do tada se očekuje zatvaranje većine polja iz kojih se danas proizvodi nafta na norveškom kontinentalnom pojasu.

UVEK UZ PRIRODU

UVEK UZ LJUDE

UVEK KA CILJU

UVEK U POKRETU

WWW.LUKOIL.RS

Naftne kompanije prilagodiće se usporavanju potrošnje - CEO Totala

LONDON - Tzv. integrisane energetske kompanije poput Totala neće doživeti sudbinu "dinosaurusa" u procesu tranzicije sa fosilnih goriva, već će se prilagoditi usporavanju potražnje za naftom, ulaganjima u prirodni gas, utečnjeni prirodni gas (LNG), električnu energiju i obnovljive izvore zajedno s jeftinije proizvedenom naftom, rekao je u utorak izvršni direktor francuskog majorsa Patrick Pouyanne na konferenciji o nafti i novcu u Londonu.

Pouyanne je napomenuo da Total planira da udvostruči proizvodnju LNG-a do 2025. na 800.000 barela ekvivalenta nafte na dan (boe/d) i zahvati 25% globalne proizvodnje LNG-a, čime bi bio drugi najveći svetski proizvođač utečnog gasa. Total u isto vreme planira da udvostruči broj svojih kupaca električne energije na osam miliona do 2025, dodao je on, a prenosi **S&P Global Platts**.

Narativa o klimatskim promenama menja sektor nafte i gasa "tempom koji nisam mogao da predvidim pre godinu dana", rekao je izvršni direktor i dodao da, međutim, nije pragmatično rešenje se rešite svih fosilnih goriva do 2040. pošto će biti potrebno da naftne i gasne kompanije nastave da „isporučuju jeftinu pouzdanu energiju“.

"Ljudi nas vide kao fosilna goriva i kažu da bi sve trebalo nestati, ali nisu sva fosilna goriva jednaka", rekao je Pouyanne, apelujući na smanjenje ulaganja u uglj i krčenje šuma, a ne da se cilja na celu industriju.

CEO Shell-a: Ko ne bude sarađivao u klimatskoj akciji, neće sa scene

LONDON - Glavni izvršni direktor Royal Dutch Shell-a, Ben van Beurden, upozorava svoje kolege iz naftno-gasnog sektora da energetske kompanije koje ne sarađuju u borbi protiv klimatskih promena rizikuju da nestanu iz posla.

"Klimatske promene su najveći izazov s kojim se suočava energetska industrija, ali energetska industrija nije najveći izazov za svet koji pokušava da rešiti klimatske promene", rekao je Van Beurden na konferenciji Oil & Money u Londonu.

Vladini porezi na emisiju ugljenika neće biti dovoljni za preokret, već je od ključnog značaja koordinirano delovanje industrija u cilju poboljšanja efikasnosti i smanjenja emisija je, rekao je.

Obećanje Moskve: Pomoći ćemo Kubi da osigura zalihe nafte i naftnih derivata

HAVANA - Ruski premijer Dmitrij Medvedev je kazao da će Rusija pronaći način kako da pomogne Kubi da osigura zalihe nafte i naftnih derivata.

„Mislim da ćemo pronaći druge načine kako pomoći Kubi da dobije naftu i naftne derivate“, odgovorio je Medvedev za televiziju **Rusija 1** na pitanje mogu li ruski brodovi pratiti tankere na putu do Kube – prenose **agencije**.

“Danas smo razgovarali o tome i složili se da ćemo izraditi plan o snabdevanju Kube energijom, imajući pritom u vidu konvencionalne izvore energije i možda neke druge dostupne načine“, dodao je on.

Havana je u septembru objavila da nije osigurala dovoljnu količinu benzina i dizela do kraja meseca, zbog sankcija koje su SAD uvele u znak odmazde za kubansku podršku venezuelskom predsedniku Nikolasu Maduru.

Proizvodnja nafte na Kubi trenutno zadovoljava oko 40 posto potreba zemlje, a gotovo sav ostatak već godinama joj isporučuje Venecuela.

HIP

PETROHEMIJA

HIPLEX

HIPTEN

HIPREN

POLIMERI KOJI IMAJU IME

Norveški penzioni fond izlazi iz kanadskih naftnih peščara

KALGARI - Najveći norveški penzioni fond uklonio je četiri kanadska energetska imena sa svoje investicione liste i kaže da više neće uložiti novac u kompanije koje ostvaruju više od pet posto svog prihoda od prodaje naftnog peska, javlja u utorak **Bloomberg**.

Prethodno je prošle nedelje norveški mega fond državnog blagostanja objavio da je dobio odobrenje za prodaju vlasničkih udela u sektoru nafte i gasa u vrednosti od 5,9 milijardi dolara, čime je okončao dvogodišnji proces u toku koga je odustao od početnog predloga da proda sve svoje investicije u 95 svetskih kompanija koje se bave proizvodnjom ovih fosilnih goriva.

Kommunal Landspensjonskasse ili KLP, kako se zove norveški penzioni fond, kaže da je prodao uloge u vrednosti 58 miliona američkih dolara, jer je smanjio prag tolerancije za kompanije koje imaju udele u naftnim peščarama s 30 na pet posto. Fond koji upravlja više od 81 milijarde američkih dolara imovine rekao je da je potpuni izlazak iz naftnih peščara "sjajna vest" jer ta aktivnost nije usklađena s ciljevima pariskog klimatskog sporazuma."

Cenovus Energy sa sedištem u Kalgarju, Suncor Energy, Imperial Oil i Husky Energy, zajedno s ruskom kompanijom Tatneft, sada će biti isključeni iz razmatranja ulaganja, saopšteno je iz fonda.

Aramco će do kraja meseca objaviti IPO prospekt - WSJ

RIJAD - Saudi Aramco bi trebalo da do kraja meseca objavi svoj početni prospekt za prvu javnu ponudu akcija, prenosi The Wall Street Journal.

Listing, koji je trebalo da bude organizovan prošle godine, bio je na putu da se ponovo odgodi posle napada na instalacije kompanije, iako je Aramco saopštio da se proizvodnja stabilizovala.

Prospekt će izaći na arapskom jeziku 25. oktobra, a na engleskom jeziku dva dana kasnije, prema izveštaju - prethodnica tzv. *book-building* procesa koji će biti održan u novembru. Reč je o proceduri koju kompanije koriste za kada je tražnja za ponuđenim akcijama veća od ponude, pa je neophodno napraviti izbor, u smislu broja i strukture investitora, budućih akcionara kompanije.

Naime, proces *book-buildinga* usmeren je na razdvajanje velikih i individualnih investitora, i određivanje raspona cene, odnosno cene po kojoj će se izvršiti prodaja akcija nakon isteka definisanog roka za dostavljanje ponuda.

Konačna odluka o daljem planu prvog pojavljivanja akcija daleko najvrednije svetske kompanije na primarnom tržištu kapitala uslediće brzo nakon toga, piše WSJ.

Prestolonaslednik Mohamed bin Salman namerava da izlista 5% državne kompanije putem domaćeg i kasnijeg međunarodnog IPO-a kako bi prikupio priželjkivanih oko 100 milijardi dolara. Rijad se nada valuaciji kompanije od dva biliona dolara, dok je analitičari i izvršitelji procenjuju na nekih 500 milijardi manje, odnosno bliže cifri od 1,5 biliona dolara.

NOVA POGODNOST ZA KORISNIKE MOL KARTICE ZA GORIVO!

Uz MOL kartice za gorivo dolazite do najjednostavnijih rešenja za naknadu troškova za prevoz zaposlenih koji koriste svoje automobile za dolazak na posao!

kartice@molsrbia.rs

MOL pregovara o kupovini udela u azerbejdžanskom mega polju

LONDON - Mađarski MOL je u pregovorima sa Chevronom o kupovini udela američkog naftnog majorsa u azerbejdžanskom kompleksu naftnih polja Azeri-Chirag-Gunashli (ACG) za više od dve milijarde dolara, javlja u sredu **Reuters**.

Kako Chevron, tako i drugi američki majors Exxon Mobil žele da prodaju svoje udele u ovom mamutskom kompleksu tri spojena naftna polja u kaspiskim vodama Azerbejdžana, čijom proizvodnjom rukovodi britanski BP, kako bi se preusmerili na domaću proizvodnju.

MOL je bio zainteresovan za udele obe američke kompanije, ali se odlučio da licitira samo za 9,57 % deo Chevrona, dok Exxon navodno traži kupce za svoj udeo od 6,8% u ACG projektu, piše **Reuters**.

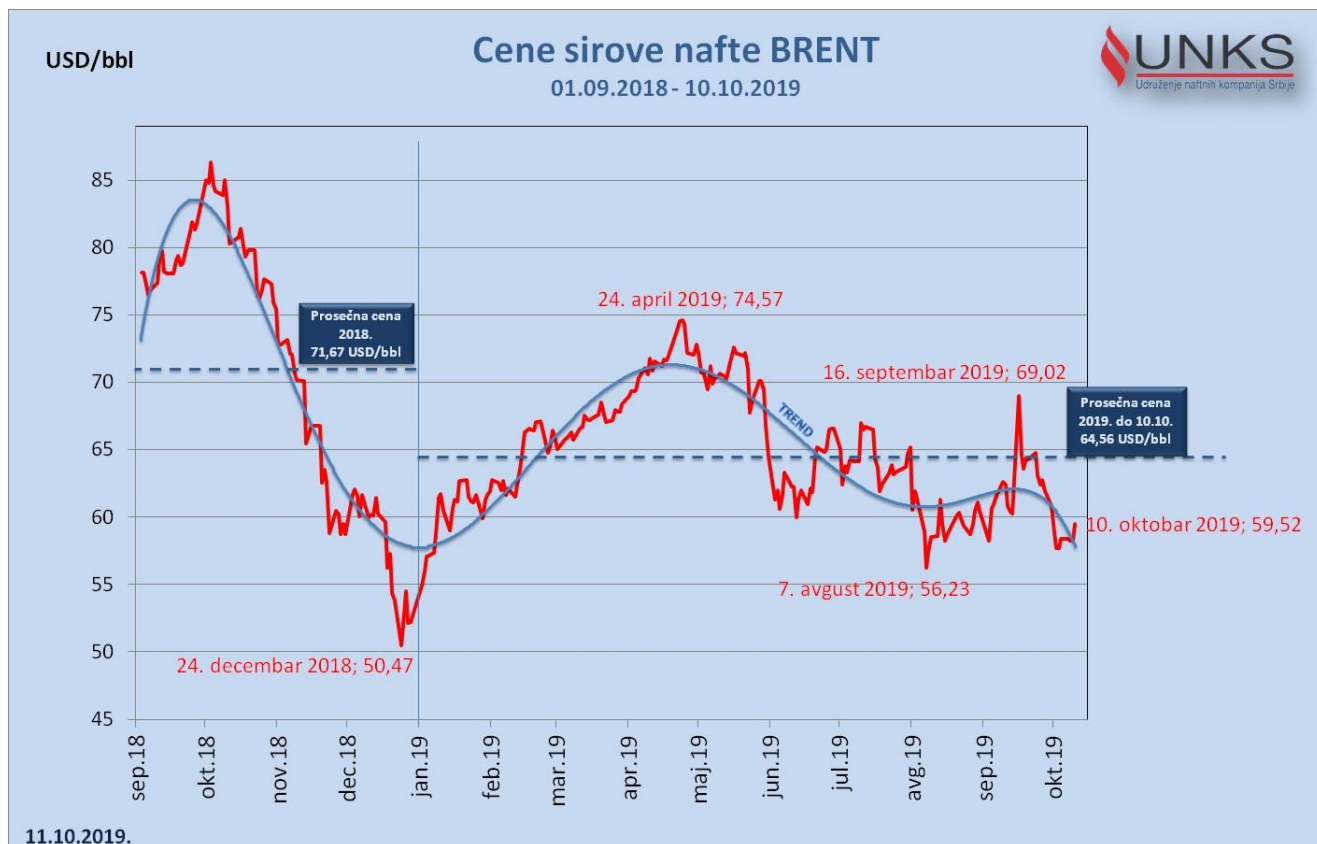
ACG polja sadrže procenjene dostupne rezerve od oko pet do šest milijardi barela nafte.

Exxon razmatra prodaju poslova u britanskim vodama Severnog mora

LONDON - Exxon Mobil angažovao je konsultantsku firmu Jefferies za svog savetnika u mogućoj odluci da proda svoje poslove proizvodnje nafte u britanskom području Severnog mora, prenosi u utorak **Bloomberg**.

Exxon je održao preliminarne razgovore s potencijalnim interesentima uoči formalnog pokretanja prodaje, koja bi mogla doneti američkom naftnom kolosu najmanje dve milijarde dolara, navodi se u izveštaju.

Izlazak iz Velike Britanije usledio bi nakon što je prošlog meseca od Exxon prodao udele u norveškim severnomorskim nalazištima nafte i prirodnog gasa za 4,5 milijardi dolara, čime je i izašao iz proizvodnje u toj zemlji.

Rick Perry pokušao da ubaci dva američka biznismena u UO Naftogaza?

AŠINGTON - Ministar energetike SAD Rick Perry u ponedjeljak je pokušao da negira pisanja portala *Politico* i agencije *AP* da je vršio pritisak na vladu Ukrajine da postavi dva američka biznismena u upravni odbor državne gasne kompanije.

Perry je priznao da je „na zahtev vlade u Kijevu ... davao preporuke“ ukrajinskoj državnoj nafto-gasnoj kompaniji Naftogaz, ali da nije pri tom govorio o „postavljanju tih ljudi na ta i ta mesta“. On je rekao i „da se ne seća da li je pritom pominjao ime Michaela Bleyzera, čelnika jedne privatne firme iz Hjustona, ali je dodao da tog biznismena dugo poznaje i uvek bi ga preporučio.

Perijevi komentari na konferenciji za novinare u Viljnusu, Litvanija, dolaze usred istrage o navodnom pokušaju Trampove administracije da uz pomoć Kijeva prikupi dokaze o navodnom dogovoru njegovog demokratskog rivala Joe Bidena sa tadašnjim vlastima Ukrajine da obustave istragu o korupciji firme u kojoj je radio sin Obaminog potpredsednika.

Kazao je i da je "istina" da je pritisnuo predsednika Trampa da uputi poziv ukrajinskom predsedniku Volodimiru Zelenskom da poseti SAD radi razjašnjenja afere vezane za Bidena.

Eni pokrenuo emisiju obveznica sa fiksnom stopom

MILANO - Italijanski Eni uspešno je pokrenuo emisiju obveznica s fiksnom stopom u nominalnoj vrednosti 750 miliona evra, izveštava *ANSA* pozivajući se na kompaniju.

Transakcija je plasirana na međunarodno Eurobond tržište, u okviru postojećeg Programa EMTN (Euro Medium Term Note – srednjoročne evroobveznice).

Obveznica dospeva 11. oktobra 2034. godine i nosi fiksni godišnji kupon od 1%, a cena je određena po ceni ponovljene ponude od 99.392 posto.

Sredstva od izdavanja obveznica koristiće se za opšte korporativne svrhe. Obveznica će se trgovati na Luksemburškoj berzi.

Ruski prihodi od izvoza dizela i benzina smanjeni za 15% do septembra

MOSKVA - Ruski prihodi od izvoza naftnih proizvoda u periodu januaru-avgust 2019. godine smanjeni su za 15% u odnosu na isto razdoblje prošle godine, na 43,93 milijardi dolara, pokazuju u utorak objavljeni podaci Federalne carinske službe Rusije.

Prihod od izvoza benzina za 8 meseci smanjen je za 0,2%, na 1.709 milijardi USD, a od prodaje dizel goriva - za 15,1%, na 18,947 milijardi USD, prenosi *TASS*.

Prema podacima Carinske službe, količina izvoza sirove nafte u pomenutom periodu smanjena je za 10,3%, na 91.689 miliona tona.

GAS

Evropska komisija: Pregled evropskog tržišta gasa u prvoj polovini 2019.

BRISSEL - Evropska komisija objavila je ove nedelje izveštaj o ključnim kretanjima na evropskom tržištu gasa u drugom kvartalu i prvoj polovini ove godine:

- U drugom tromesečju 2019. potrošnja prirodnog gasa u EU povećana je za 20% u odnosu na isti kvartal 2018, prvenstveno zahvaljujući povećanom korišćenju gasa u proizvodnji električne energije. Potrošnja gasa u Q2 2019. iznosila je 103 milijardi kubnih metara (bcm) u EU, u odnosu na 85 bcm godinu dana ranije. U prvoj polovini godine potrošnja gasa iznosila je 265 mlrd.

- Proizvodnja autohtonog gasa, koja je u drugom tromesečju 2019. u EU iznosila 27 bcm, pala je za 7% u poređenju s Q2 2018. Proizvodnja je smanjena kod dva najveća proizvođača u EU, Velikoj Britaniji i Holandiji. Proizvodnja sa polja Groningen mogla bi biti obustavljena 2022., osam godina pre ranije planiranog datuma.

- Neto uvoz gasa porastao je u Q2 2019 u EU za 21% u odnosu na isto razdoblje prošle godine. Ruske isporuke gasovodima pokrivale su 45% uvoza gasa van EU, a slede Norveška (25%), uvoz LNG-a (25%) i uvoz gasovodima iz severne Afrike (5%). U aprilu i maju udeo uvoza LNG-a bio je veći od uvoza cevima iz Norveške. Neto uvoz gasa iznosio je 109 bcm u Q2 2019. i 210 bcm u prvoj polovini 2019.

- Procenjeni račun EU u Q2 2019 za uvoz gasa iznosio je oko 19 milijardi evra, 17% manje nego godinu dana ranije, jer su opadajuće uvozne cene, niže za 31%, više nego kompenzovale uticaj povećanja količine uvoza.

- Uvoz LNG-a u EU pokazao je ogroman porast od 102% u drugom kvartalu u odnosu na isto razdoblje prošle godine. Tri najvažnija dobavljača LNG-a u Evropu bili su Katar (30% ukupnog uvoza LNG-a), Rusija (19%) i SAD (12%).

- Evropska komisija utvrdila da su hrvatski planovi za podršku izgradnji i radu LNG terminala na ostrvu Krku u skladu s pravilima EU-a o državnoj pomoći.

- Komisija je potpisala sporazum o dodeli sredstava iz Instrumenta za povezivanje Evrope za projekat Baltička cev koji povezuje Poljsku i Baltičke zemlje sa Norveškom i Danskom.

- Nivo uskladištenog gasa u EU iznosio je 73% na kraju juna 2019, što je najviše u poslednjih osam godina u ovom periodu godine. Razlog su niske spot cene na veleprodajnim tržištima gasa, obilan uvoz LNG-a i očekivanja većih cena u budućnosti

- Obim trgovanja na evropskim gasnim čvorištima povećan je za 26% u Q2 2019 u poređenju s Q2 2018, a udeo trgovine na holandskom TTF-u, koji je postao najlikvidnije čvorište u EU, porastao je na 66% unutar praćenih evropskih čvorišta, takođe pojačavajući ulogu evra u trgovini gasom.

- Spot cene na nekim evropskim gasnim čvorištima (uključujući TTF) u Q2 2019 pale su na najniže nivoe u od kraja 2009. Značajna premija mogla se primetiti za forward cene na spot tržištu. Evropske veleprodajne cene bile su dobro usklađene s azijskim tržištima i smanjile su svoju premiju u odnosu na američki Henry Hub. Odnos cena između Henry Hub-a i TTF-a smanjio se na 1,7 u Q2 2019. Maloprodajne cene gasa pokazale su tek neznatan pad u odnosu na prvi kvartal 2019, dok su na godišnjem nivou one ipak znatno porasle, što ukazuje da se nedavni pad cena na veleprodajnim tržištima gasa još nije odrazio u maloprodajnim cenama

ПОСВЕЋЕНИ ЧИСТОЈ ЕНЕРГИЈИ

ЈП „Србијас“
Народног фронта 12, Нови Сад, Србија
Тел: +381 21 481 1004, +381 21 481 2703 / Факс: +381 21 481 1305
www.srbijagas.com

Katar pozvao majorse da mu pomognu u povećanju proizvodnje gasa

LONDON - Katar je pozvao Exxon Mobil, Royal Dutch Shell, Total, ConocoPhillips i druge „velike igrače“ da dostave ponude i pomognu planovima ove zemlje da proširi proizvodnju iz svog dela najvećeg svetskog offshore polja prirodnog gasa, rekao je ministar energetike Saad Sherida Al-Kaabi.

Ova država Persijskog zaliva dodeliće konačne ugovore za radove na Severnom polju (South Pars North Dome Field) do

kraja godine, rekao je ministar u utorak u intervjuu za TV **Bloomberg** u Londonu.

Katar, najveći izvoznik utečjenog prirodnog gasa, proširuje Severno polje sa planom da poveća proizvodnju gasa na 110 miliona tona godišnje do 2024. sa oko 77 miliona trenutno.

Australijska vlada je nedavno objavila da će ta zemlja verovatno preći Katar kao prvi svetski izvoznik LNG-a u 2020. godini, potseća **Bloomberg**.

Kineski CNPC izašao iz gasnog projekta u Iranu

TEHERAN - Kineska državna naftna kompanija China National Petroleum Corporation (CNPC) povukla se iz pet milijardi dolara vrednog ugovora o razvoju dela iranskog masivnog offshore polja prirodnog gasa, izjavio je u nedelju ministar nafte islamske republike. Prethodno se i francuski Total povukao iz istog sporazuma zbog straha od posledica američkih sankcija protiv Teherana.

Sporazum o razvoju polja South Pars (foto), postignut nakon iranskog nuklearnog pakta iz 2015. sa svetskim silama, čini se da neće biti poslednja poslovna žrtva američke kampanje pritiska na Teheran, prenosi agencija **AP**.

Ministar nafte Bijan Zangeneh, koga je citirala iranska novinska agencija **Shana**, rekao je da CNPC "više nije u projektu". On nije elabirao, niti naveo bilo kakav razlog za povlačenje

REGION

U Londonu je održana promocija dodele koncesija za istraživanje nafte u FBiH

LONDON – Predstavnici 22 zainteresovane kompanije prisustvovali su u Londonu promociji javnog poziva za dodelu koncesije za istraživanje i eksploataciju nafte i gasa na području Federacije Bosne i Hercegovine, objavilo je u utorak na svom **portalu** resorno ministarstvo u Sarajevu.

Na promociji, koju je organizovao konsultant IHS Markit u saradnji s Federalnim ministarstvom energije i Federalnim zavodom za geologiju, predstavljen je postupak nadmetanja i pravni uslovi koji su potrebni za dodelu koncesije.

Federalno ministarstvo energije navodi da će javni poziv za dodelu koncesija biti raspisan do kraja oktobra.

Bez promene na pumpama u BiH

BANJALUKA, SARAJEVO - Cene nafte na svetskim tržištima prošle nedelje su potonule više od pet odsto, ali to vozačima u BiH ne znači apsolutno ništa, jer kod nas do korekcije cenovnika niti je došlo niti je u planu, pišu u utorak **Nezavisne novine**.

Po podacima objavljenim na sajtu Spoljnotrgovinske komore BiH, na početku ove nedelje naftni derivati nisu pojeftinili ni fening u odnosu na prošlu - benzin 95 košta (u proseku) 2,27, za litar benzina 98 potrebno izdvojiti 2,37, a dizel je 2,32 KM. Istovremeno, prema analizi Nezavisnih, pad cena goriva zabeležen u Austriji, Danskoj, Nemačkoj, Italiji, Holandiji ...

Iz Grupacije za promet naftom i naftnim derivatima u Privrednoj komori RS rekli su da se ne očekuje da će do uskoro doći do korekcije cena na benzinskim pumpama Republike Srpske. "Naši distributeri su još ranije nabavili naftu, tako da nisu vršili korekcije", rekli su za Nezavisne iz ove grupacije. Kako dodaju, čak i kada je dolazilo do značajnijih skokova cena na svetskom tržištu, na ovdašnjim pumpama nije dolazilo do poskupljenja.

Proizvodnja nafte u Hrvatskoj svake godine manja za 10%

ZAGREB - Hrvatska je potpuno zavisna od uvoza nafte s obzirom na to da proizvodi manje od 20 posto ukupnih potreba za sirovom naftom, a nema više ni kapacitet prerade nafte u derivate jer je jednu od dve rafinerije ugasila, piše Večernji list.

Naime, procenjeno je da proizvodnja nafte svake godine opada za 10 posto pa bi Hrvatska mogla ostati bez sopstvene već za petnaestak godina, dodaje zagrebački list.

Večernji navodi da je ova situacija paradoksalna s obzirom na to da ugledni naučnici, poput akademika Mirka Zelića tvrde da Hrvatska ima dostupne rezerve nafte dovoljne da ovoj zemlji bezmalo obezbede pokrivanje potreba za ovom sirovinom.

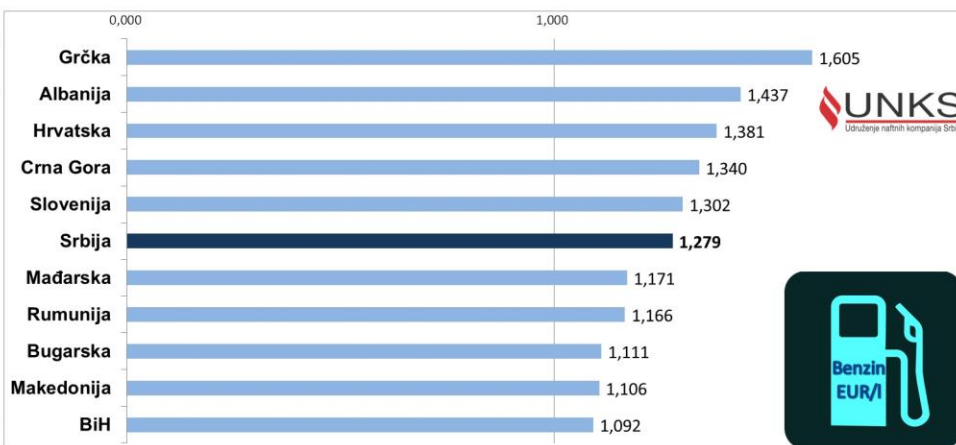
Naime, Zelić tvrdi da su u Hrvatskoj, posebno na području Dinarida, dokazane dostupne rezerve od oko 130 miliona tona nafte i 70 milijardi kubika gasa, što je dovoljno za pokrivanje 70 do 80 odsto potreba u idućih tridesetak godina, piše Večernji list.

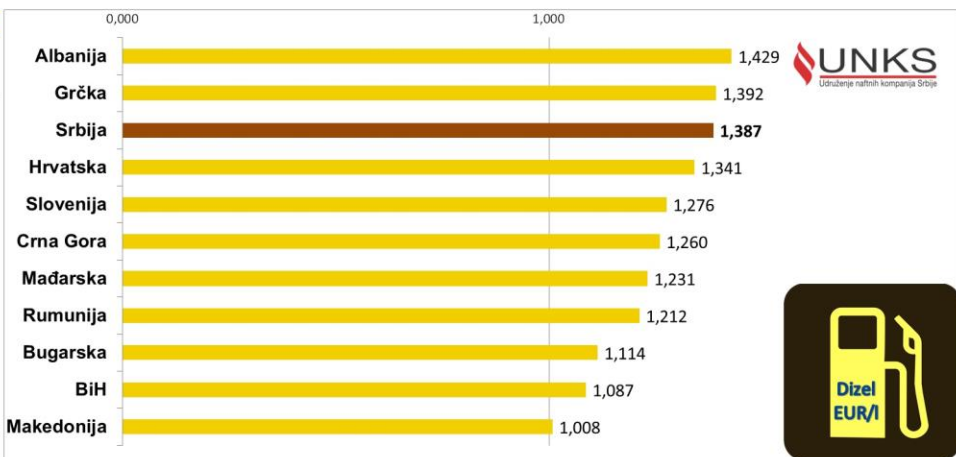

Prosečne maloprodajne cene goriva u zemljama regiona 07.10.2019. izraženo u EUR po srednjem kursu nacionalnih banaka

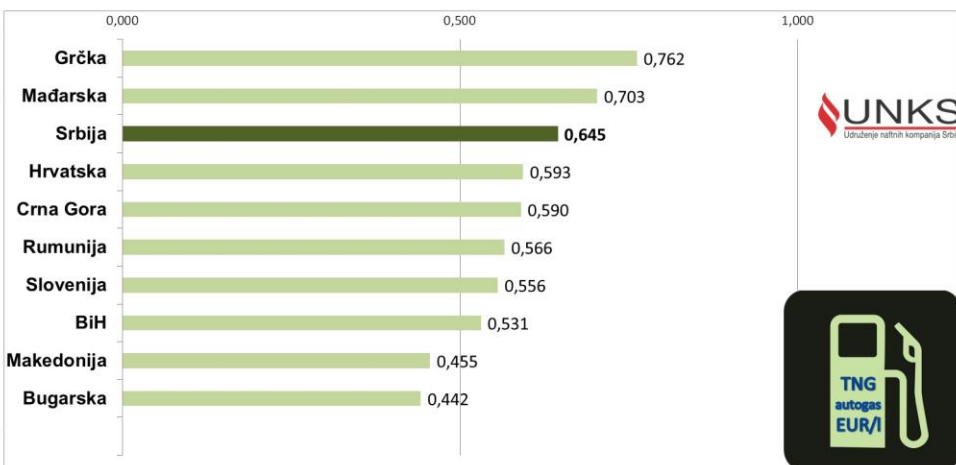
Benzin BMB 95 EN228 (EUR/l)		
UNKS Udruženje naftnih kompanija Srbije	BMB 95 (EN 228)	u odnosu na prosečnu cenu regiona
Grčka	1,605	26,20%
Albanija	1,437	12,99%
Hrvatska	1,381	8,61%
Crna Gora	1,340	5,37%
Slovenija	1,302	2,35%
Srbija	1,279	0,53%
Mađarska	1,171	-7,91%
Rumunija	1,166	-8,29%
Bugarska	1,111	-12,65%
Makedonija	1,106	-13,05%
BiH	1,092	-14,15%
Prosečna cena u regionu		1,272

Dizel EN590 (EUR/l)		
UNKS Udruženje naftnih kompanija Srbije	Evro dizel (EN 590)	u odnosu na prosečnu cenu regiona
Albanija	1,429	14,41%
Grčka	1,392	11,46%
Srbija	1,387	11,04%
Hrvatska	1,341	7,41%
Slovenija	1,276	2,16%
Crna Gora	1,260	0,89%
Mađarska	1,231	-1,40%
Rumunija	1,212	-2,95%
Bugarska	1,114	-10,77%
BiH	1,087	-12,98%
Makedonija	1,008	-19,27%
Prosečna cena u regionu		1,249

TNG Autogas EN589 (EUR/l)		
UNKS Udruženje naftnih kompanija Srbije	TNG autogas (EN 589)	u odnosu na prosečnu cenu regiona
Grčka	0,762	30,42%
Mađarska	0,703	20,37%
Srbija	0,645	10,40%
Hrvatska	0,593	1,55%
Crna Gora	0,590	0,98%
Rumunija	0,566	-3,19%
Slovenija	0,556	-4,88%
BiH	0,531	-9,18%
Makedonija	0,455	-22,07%
Bugarska	0,442	-24,40%
Prosečna cena u regionu		0,584

Udruženje naftnih kompanija Srbije www.unks.rs
Vladimira Popovića 6, Novi Beograd --- office@unks.rs --- 011 71 21 750

NEDELJA U SVETU NAFTE I GASA
DEO IZDAVAČKE DELATNOSTI NNKS WPCSERBIA

Autor, urednik, dizajn: Dušan Daković

Informacije objavljene u ovom pregledu ne treba nužno tumačiti kao stav, ili opredeljenje NNKS prema temama kojima se bave